

Sygn. akt III AUa 1108/12

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 marca 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach

Wydział III Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	SSA Jolanta Ansion (spr.)
Sędziowie	SSA Ewa Piotrowska SSA Maria Małek - Bujak
Protokolant	Sebastian Adamczyk

po rozpoznaniu w dniu 19 lutego 2013r. w Katowicach

sprawy z odwołania J. S. (J. S.)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o prawo do emerytury

na skutek apelacji ubezpieczonego J. S.

od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Gliwicach

z dnia 23 marca 2012r. sygn. akt VIII U 224/12

1. oddala apelację,

2. przekazuje wniosek ubezpieczonego o prawo do emerytury górniczej zawarty we wniosku z dnia 24 listopada 2008r. do rozpoznania Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w Z..

/-/ SSA E. Piotrowska /-/ SSA J. Ansion /-/ SSA M. Małek-Bujak

Sędzia Przewodnicząca Sędzia

Sygn. akt III AUa 1108/12

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 23 marca 2012r., sygn. akt VIII U 224/12, Sąd Okręgowy - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Gliwicach oddalił odwołanie ubezpieczonego J. S. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. z dnia 22 grudnia 2011r. odmawiającej ubezpieczonemu prawa do emerytury.

Na podstawie akt organu rentowego Sąd Okręgowy ustalił, iż ubezpieczony J. S. urodził się (...). Od 15 listopada 2003r. do 30 października 2008r. był uprawniony do renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy, zaś od 1 listopada 2008r. jest uprawniony do stałej renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy.

W dniu 16 września 2011r. ubezpieczony złożył wniosek o emeryturę w obniżonym wieku emerytalnym z tytułu wykonywania pracy górniczej pod ziemią stale i w pełnym wymiarze czasu pracy przez okres co najmniej 5 lat.

W dniu 22 grudnia 2011r. ZUS wydał zaskarżoną decyzję odmowną w niniejszej sprawie. Na dzień 1 stycznia 1999r. skarżący legitymuje się okresem składkowym i nieskładkowym w wymiarze 30 lat, 4 miesięcy i 5 dni. W tej dacie, do pracy górniczej wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy pod ziemią ZUS zaliczył ubezpieczonemu 7 lat, 4 miesiące i 13 dni z okresu zatrudnienia w Fabryce (...) w T.. Nadto, na dzień 1 stycznia 1999r. ZUS uwzględnił ubezpieczonemu 10 lat, 9 miesięcy i 13 dni pracy wykonywanej w warunkach szczególnych (łącznie z pracą górniczą).

Natomiast Sąd I instancji ustalił, że w okresie od 5 października 1973r. do 14 listopada 2003r. ubezpieczony był zatrudniony w Fabryce (...) w T.. Od 1 października 1985r. do 14 listopada 2003r. był zatrudniony jako ślusarz - monter pod ziemią. W tym okresie zatrudnienia wykonywał pracę zarówno pod ziemią, jak i czynności przygotowawcze na powierzchni. Pracodawca prowadził wykaz zjazdów pod ziemią, załączony do akt.

Sąd Okręgowy ustalił nadto, że ubezpieczony, na dzień wydania zaskarżonej decyzji ukończył 60 lat życia. Ubezpieczony nie pracuje i nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego. Okoliczności te nie były sporne. Sąd I instancji, oceniając zgromadzony w sprawie materiał dowodowy, uznał, że jest on kompletny i wystarczający do poczynienia ustaleń faktycznych oraz do rozstrzygnięcia sprawy. Sąd ten nie analizował charakteru pracy odwołującego, bowiem ubezpieczony nie kwestionował, że pracę górniczą wykonywał częściowo pod ziemią, a częściowo na powierzchni, jak również wyliczonego rozmiaru pracy górniczej wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy pod ziemią. Odwołujący domagał się natomiast zaliczenia do pracy górniczej, wpływającej na obniżenie wieku emerytalnego, tych miesięcy, w których przepracował pod ziemią, co najmniej połowę dniówek roboczych. Odwołujący nie kwestionował również wyliczeń ZUS w zakresie rozmiaru pracy wykonywanej w warunkach szczególnych.

Zdaniem Sądu Okręgowego, odwołanie ubezpieczonego nie zasługuje na uwzględnienie. Powołując się na przepis art. 184 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U.

z 2009r., Nr 153, poz. 1227) i art. 184 ust. 2, w/w stwierdził, że na podstawie powołanych przepisów, prawo do emerytury w obniżonym wieku przysługuje ubezpieczonemu, który w dniu wejścia w życie ustawy, tj. w dniu 1 stycznia 1999r. spełnił warunki w zakresie posiadania ogólnego stażu pracy oraz pracy wykonywanej w warunkach szczególnych, a nie osiągnął wymaganego wieku. Ubezpieczeni, którzy w chwili wejścia w życie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych posiadali wymagany okres ubezpieczenia (szczególny i zwykły), mogą realizować prawo do emerytury na starych zasadach, po osiągnięciu wieku emerytalnego określonego w art. 39 czy art. 32 również po dniu 31 grudnia 2008r., pod warunkiem nieprzystąpienia do OFE i rozwiązaniu stosunku pracy. Wszystkie przesłanki muszą zostać spełnione łącznie. Sąd Okręgowy, wskazując na art. 39 i art. 50 c ust. 1 pkt 1 - 3 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, stwierdził, iż kwestia posiadania przez ubezpieczonego ponad 25-letniego okresu składkowego i nieskładkowego nie była sporna. Nie było sporne, że ubezpieczony posiada (na dzień 1 stycznia 1999r.) wymagany, co najmniej 5-letni okres pracy górniczej wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy pod ziemią - gdyż organ rentowy uznał mu 7 lat, 4 miesiące i 13 dni takiej pracy. Sąd podkreślił, że odwołujący nie kwestionował również ilości miesięcy, w których pracował pod ziemią stale

i w pełnym wymiarze czasu pracy.

Kwestią sporną było, czy do pracy górniczej o której mowa w art. 39 ustawy, należało zaliczyć, jak tego chce ubezpieczony, również te okresy, w których wykonywał pracę pod ziemią nie stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, ale przez

co najmniej połowę dniówek roboczych. Kwestia ta, zdaniem Sądu I instancji, nie budzi wątpliwości Sądu, gdyż art. 39 ust. 1 wyraźnie stanowi, że do pracy górniczej, pozwalającej na obniżenie wieku emerytalnego, o którym mowa w art. 27 pkt 1,

a zatem podstawowego wieku emerytalnego 65 lat, zalicza się jedynie okresy pracy górniczej, o której mowa w art. 50 c ust. 1, wykonywanej pod ziemią stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Ze znajdującej się w aktach organu rentowego karty ewidencyjnej pracownika (k. 22-43), obejmującej wykaz zjazdów, wynika, że nie we wszystkich miesiącach w okresie spornym ubezpieczony świadczył pracę górniczą stale i w pełnym wymiarze czasu pracy pod ziemią - co ubezpieczony przyznaje.

A zatem, nie wszystkie te okresy ulegają zaliczeniu do pracy górniczej, o której mowa w art. 39 ustawy. Sąd Okręgowy wskazał, iż słusznie zatem ZUS - w oparciu

o prowadzoną przez pracodawcę (Fabrykę (...)) ewidencję zjazdów pod ziemię (k. 19-43 a.o.r.) - do takiej pracy zaliczył ubezpieczonemu 7 lat, 4 miesiące i 13 dni pracy górniczej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy pod ziemią. Mając na względzie, że w warunkach art. 39 ustawy, wiek emerytalny, o którym mowa w art. 27 pkt 1, tj. 65 lat, obniża się o 6 miesięcy za każdy rok takiej pracy (nie więcej jednak niż o 15 lat) w przypadku ubezpieczonego, wiek emerytalny ulega obniżeniu o 3 lata i 6 miesięcy. Ubezpieczony mógłby zatem nabyć prawo do emerytury w oparciu o art. 184 w zw. z art. 39 ustawy w wieku 61 lat

i 6 miesięcy. W dacie wydania zaskarżonej decyzji ubezpieczony osiągnął wiek 60 lat, a zatem nie spełnił przesłanek by otrzymać emeryturę z obniżonego wieku z tytułu wykonywania pracy górniczej pod ziemią stale i w pełnym wymiarze czasu pracy,

w oparciu o cytowane wyżej przepisy.

Sąd I instancji uznał, iż z uwagi na ukończenie przez ubezpieczonego w dacie złożenia wniosku 60 lat, ZUS słusznie analizował prawo ubezpieczonego do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym z tytułu zatrudnienia w szczególnych warunkach. Zgodnie ze stanowiskiem Sądu Okręgowego, stosownie do treści art. 32 ust. 1 i 4 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2009r., Nr 153, poz. 1227) w powiązaniu

z § 3 i 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub

w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8 poz. 43 ze zm.), ubezpieczonym mężczyznom urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949r., będącym pracownikami zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze przy pracach wymienionych w wykazie A, przysługuje prawo do emerytury w razie łącznego spełnienia następujących warunków: osiągnięcia wieku emerytalnego 60 lat, posiadania wymaganego okresu zatrudnienia wynoszącego 25 lat, w tym, co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach. Z kolei, zgodnie z treścią § 2 ust. 1 powołanego rozporządzenia, okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w tym akcie prawnym są okresy, w których praca

w szczególnych warunkach jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy. Sąd I instancji wskazał na fakt, iż w myśl cytowanego już wyżej art. 184 ustawy, art. 32 znajduje zastosowanie również do ubezpieczonych urodzonych po dniu 31 grudnia 1948r. jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy, tj. 1 stycznia 1999r. osiągnęli wymagany ogólny staż (25 lat w przypadku mężczyzn) oraz wymagany okres 15 lat zatrudnienia w szczególnych warunkach lub

w szczególnym charakterze, natomiast wiek emerytalny osiągnęli w późniejszym okresie. Świadczenie takie przysługuje jednak pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa oraz rozwiązania stosunku pracy - w przypadku ubezpieczonego będącego pracownikiem.

Według Sądu I instancji ubezpieczony osiągnął wymagany wiek emerytalny 60 lat, posiada ponad 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych, nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego i nie pozostaje w stosunku pracy. Ubezpieczony nie posiada jednak wymaganego 15-letniego okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach, a jedynie (łącznie z zaliczeniem pracy górniczej) 10 lat, 9 miesięcy i 13 dni takiej pracy. Ubezpieczony nie kwestionował tego wyliczenia ZUS, nie wskazywał ewentualnych innych okresów, które mogłyby być zaliczone do takiej pracy, nie składał wniosków dowodowych. Z uwagi na fakt, że wszystkie te warunki muszą wystąpić łącznie, Sąd Okręgowy stwierdził, że ubezpieczony nie spełnia przesłanek do nabycia prawa do emerytury również w oparciu o art. 184 ustawy w zw. z art. 32 ustawy.

Mając na względzie wszystkie powyższe okoliczności, Sąd I instancji uznał, iż zaskarżona decyzja jest prawidłowa i na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c., oddalił odwołanie.

Apelację od wyroku wniósł ubezpieczony.

Skarżący wniósł o uwzględnienie przepisu art. 50 c ust. 1 pkt 3 ustawy o emeryturach i rentach z FUZ, podnosząc, iż spełnia warunek określony w art. 50 a ust. 1 pkt 2 w/w ustawy, bowiem spełnia wymóg, co najmniej 10 lat pracy górniczej, określonej w art. 50 c ust. 1 pkt 3.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja ubezpieczonego nie ma uzasadnionych podstaw.

W ocenie Sądu Apelacyjnego, Sąd I instancji przeprowadził prawidłowe postępowanie dowodowe, a ocena tak zgromadzonego materiału dowodowego nie przekracza granic określonych przepisem art. 233 k.p.c. Poczynione ustalenia faktyczne Sąd Apelacyjny w pełni podziela i przyjmuje za własne, albowiem zostały one wyczerpująco i logicznie uzasadnione. Ponadto, Sąd I instancji dokonał prawidłowej subsumpcji przepisów prawnych w świetle prawidłowo ustalonego stanu faktycznego.

Słusznie Sąd Okręgowy wskazał, że według art. 184 w związku z art. 39 ustawy emerytalnej, ubezpieczony, aby móc skutecznie ubiegać się o prawo do emerytury z tytułu obniżonego wieku musiałby ukończyć 61 lat i 6 miesięcy. Tymczasem, w dacie wydania zaskarżonej decyzji, tj. w dniu 22 listopada 2011r., ubezpieczony, który ukończył 60 lat - a nie osiągnął wówczas wieku 61 lat i 6 miesięcy - nie spełnił wówczas przesłanek, by otrzymać emeryturę z obniżonego wieku emerytalnego z tytułu wykonywania pracy górniczej pod ziemią stale i w pełnym wymiarze pracy.

Natomiast z uwagi na fakt, iż w dacie złożenia wniosku ubezpieczony ukończył 60 lat, trafnie organ rentowy i Sąd I instancji analizował prawo ubezpieczonego do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym z tytułu zatrudnienia w warunkach szczególnych na zasadzie art. 184 i art. 32 ust. 1 i 4 ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

Niemniej jednak, z uwagi na fakt, iż skarżący nie posiada wymaganego 15-letniego okresu pracy w warunkach szczególnych, zasadnym było uznanie, iż ubezpieczony nie spełnił przesłanek do nabycia prawa do emerytury z tego tytułu.

Z powyższych względów, Sąd Apelacyjny uznał, iż apelacja nie mogła odnieść zamierzonego skutku, w następstwie czego jako bezzasadna podlega oddaleniu na podstawie art. 385 k.p.c.

Jednakże w związku z zarzutami apelacyjnymi, Sąd Apelacyjny przekazał wniosek ubezpieczonego o prawo do emerytury górniczej zawarty we wniosku z dnia 24 listopada 2008r. do rozpoznania Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział

w Z..

Z akt rentowych wynika bowiem, iż we wniosku z dnia 24 listopada 2008r. ubezpieczony wniósł o przyznanie prawa do emerytury „w związku z pracą górniczą”, który został ponowiony w piśmie ubezpieczonego z dnia 23 marca 2010r.

W ocenie Sądu Apelacyjnego, wniosek ubezpieczonego z dnia 24 listopada 2008r. spełnia wymogi, o jakich mowa w § 3 ust. 1 i 2 pkt 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11 października 2011r. w sprawie postępowania

o świadczenia emerytalno - rentowe (Dz. U. 2011r., Nr 237, poz. 1412), zgodnie

z którym postępowanie w sprawie świadczeń wszczyna się na podstawie

wniosku, który stanowi zgłoszone na piśmie lub ustnie do protokołu

w organie rentowym żądanie przyznania świadczenia, a także zawiera niezbędne dane określone w § 4 ust. 1.

Mając na względzie powyższe okoliczności, orzeczono, jak w sentencji.

/-/ SSA E. Piotrowska /-/ SSA J. Ansion /-/ SSA M. Małek-Bujak

Sędzia Przewodnicząca Sędzia

JR